

**Sprawozdanie z monitoringu przyrodniczego i nadzoru nad działaniami ograniczającymi skutki ekologiczne w związku z zakończeniem odwadniania kopalni „Olkusz-Pomorzany”
20 grudnia 2021 – 30 stycznia 2022**

W okresie objętym sprawozdaniem prowadzone były konsultacje i nadzór przyrodniczy nad działaniami interwencyjnymi związanymi z zaprzestaniem odprowadzania wód dołowych do ekosystemów dolin rzecznych Białej oraz Sztoły (wraz z Babą) oraz monitoring przyrodniczy wybranych odcinków tych dolin. Dotyczyły one generalnie trzech zakresów:

1. nadzoru nad drugą fazą odłowów ryb w Sztole (wraz z Babą) celem przeniesienia do Białej Przemszy;
2. monitoringu zachowania się bobrów w ekosystemach Białej i Sztoły w pierwszej fazie po zakończeniu zrzutu wód dołowych do tych rzek;
3. monitoringu przyrodniczego w dolinach Białej i Sztoły, ze szczególnym uwzględnieniem obserwacji w poszukiwaniu płazów, które pozostały w korytach na odcinkach poniżej zrzutu wód dołowych;

Sprawozdanie obejmuje okres po zaprzestaniu odprowadzania wód dołowych do Białej i Sztoły, który nastąpił odpowiednio 14 grudnia 2021 i 4 stycznia 2022 do końca stycznia 2022.

Ad.1.

Po przeprowadzeniu odłowów ryb w połowie grudnia 2021 r., kiedy został zakończony pierwszy etap zatrzymania dopływów wód dołowych z kopalni „Olkusz-Pomorzany”, w Sztole nadal utrzymywały się przepływy na całym odcinku, aż do ujścia do Białej Przemszy. Pojedyncze pstrągi potokowe były przez nas obserwowane w tym czasie korycie Sztoły na odcinku mostu do Biskupiego Boru do mostu Cesarskiego Gościńca. W związku z tym konieczne było odłowienie ryb, które pozostały jeszcze w korycie rzeki oraz weszły w ujściowy odcinek z Białej Przemszy, po całkowitym zatrzymaniu zrzutu wód dołowych do Baby i Sztoły na początku stycznia 2022 (4.01.2022). W dniach 4-6 stycznia 2022 wykonane zostały odłowy przez zespół uprawnionych do elektropołowów członków Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Katowicach. W pierwszej kolejności odłowione zostały ryby w Babie, w sumie 24 sztuki. W tej pozostałej po pierwszym odłowieniu populacji były głównie pstrągi potokowe (12 szt.) i strzeble potokowe (10 szt.), ponadto odłowiono 2 osobniki śliza pospolitego. Przeprowadzony odłów ryb w zanikającej szybko po zatrzymaniu dopływu Sztole, przyniósł dalsze 183 sztuki ryb, wśród których dominowały pstrągi potokowe (147 szt.) i głowacze pręgopłetwe (25 szt.). Ponadto odłowione zostały strzeble potokowe (8 szt.) i karasie srebrzyste (3 szt.). Pstrągi były odławiane na całej długości Sztoły, natomiast strzeble potokowe tylko w górnym odcinku poniżej ujścia Baby, a głowacze pręgopłetwe w strefie ujściowej do Białej Przemszy.

Pstrągi i ślize zostały umieszczone w natlenianym zbiorniku z wodą, natomiast strzeble potokowe i głowacze pręgopłetwe w osobnych natlenionych pojemnikach. W czasie prowadzonych odłowów panowały sprzyjające warunki pogodowe – była dodatnia temperatura powietrza i było wilgotno, przeprowadzono je tuż przed nadejściem mroźnych dni, które spowodowały zamrożenie resztek wody w Sztole. Ryby zostały przeniesione do Białej Przemszy w tym samym dniu, kiedy zostały odłowione w Babie i Sztole.

Należy podkreślić fakt, że na podstawie rozpoznania PZW w Katowicach przeprowadzonego w grudniu 2021 nie stwierdzono ryb w Białej na odcinku poniżej ujścia kanału Dąbrówka. Ponadto przepływ w rzece nie zanikł i ryby potencjalnie zasiedlające tę rzekę, szczególnie w ujściowym odcinku do Białej Przemszy, mają szansę przetrwać zmianę warunków siedliskowych lub migrować do Białej Przemszy. W trakcie licznych obserwacji monitoringowych, prowadzonych przez nas wzdłuż koryta rzeki nie stwierdzono obecności martwych ryb.

Tak jak w trakcie pierwszych odłowów w grudniu 2021, w populacji złowionych ryb dwa gatunki są objęte częściową ochroną: głowacz pręgopłetwy *Cottus poecilopus* oraz ślíz pospolity *Barbatula barbatula*. Głowacz pręgopłetwy jest wymieniony w *Polskiej czerwonej księdze zwierząt*¹ i w Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce² w kategorii gatunków niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia. Odłowy tych gatunków ryb miały charakter interwencyjny i odbyły się na podstawie decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach i Krakowie. Działania Okręgu PZW w Katowicach były przeprowadzone na zlecenie ZGH „Bolesław” S.A.

Ad. 2.

Ponad miesiąc od zatrzymania zrzutu wód kanałem Dąbrówka do Białej pozwala żywić nadzieję, że zasiedlające ją rodziny bobrowe mają szansę utrzymać się w dolinie tej rzeki, a jednocześnie wspomóc proces regeneracji ekosystemu w sytuacji obecnie istniejących przepływow. Przeprowadzone w tym okresie liczne obserwacje w różnych fragmentach doliny potwierdzają, że bobry z doliny Białej nie podjęły migracji w dół rzeki i do Białej Przemszy. Ślady aktywności bobrów w ujściowym odcinku Białej i na Białej Przemszy powyżej i poniżej ujścia tej rzeki były obserwowane jeszcze przed zaprzestaniem dopływu wód dołowych z kopalni „Olkusz-Pomorzany” i świadczą raczej o wykorzystywaniu całego tego fragmentu obu dolin przez rodzinę bobrów, niż o próbie migracji do Białej Przemszy. Jednocześnie obserwuje się, że w nowej sytuacji, w której Biała Przemsza, podpiętrzana dotychczas przez duży strumień wód dołowych płynących Białą, zaczęła piętrzyć wody tej rzeki i utrzymywać jej wolniejszy nurt i większą głębokość na znacznym odcinku. Pozwala to nadal korzystać bobrom z nor, nawet w okresie kiedy rzeka pokrywa się lodem. Obok wyraźnego zmniejszenia się wielkości przepływów w Białej, to właśnie zmiany warunków termicznych należą do głównych problemów ekologicznych w ekosystemie tej rzeki. Trochę inna sytuacja panuje w środkowej i górnej (w stosunku do ujścia kanału Dąbrówka) części doliny Białej. Tam bobry zdane są już wyłącznie na własną działalność piętrzącą i regulującą poziom wody w rzece. Przeprowadzone wizje terenowe w końcu grudnia oraz przez cały styczeń pozwalają mieć nadzieję, że pomimo wyraźnego ograniczenia wielkości przepływu oraz zamarzaniu wody w rzece bobry są na całej długości Białej nadal aktywne. Wydaje się, że w przetrwaniu przez bobry trudnego okresu po zatrzymaniu dopływu wód dołowych z kanału Dąbrówka ważną rolę odgrywa kilka czynników:

- ✓ został zachowany przepływ wody w korycie (dopływ wód z oczyszczalni ścieków w Olkuszu i Bolesławiu, okresowo ze stawów flotacyjnych ZGH „Bolesław” S.A. oraz czystych wód z niewielkich, ale sumarycznie istotnych dopływów ze Sztolni Ponikowskiej w Laskach i wąwozów w Ujkowie, Krzykawce i Kuźniczce Nowej);
- ✓ istniejące, wieloletnie zagospodarowanie doliny przez bobry, w tym duża ilość zgromadzonej przez nie biomasy w korycie Białej, stanowiącej podstawę piętrzenia wody w rzece;
- ✓ w szerokiej dolinie i jej sąsiedztwie zachowały się, możliwe do wykorzystania przez bobry, zadrzewienia osikowe, wierzbowe i dębowe, które mogły stanowić znaczną część bazy pokarmowej tych zwierząt;
- ✓ nie bez znaczenia było dostarczenie w głąb doliny gałęzi i kawałków pni osiki i wierzby, jako pokarm i budulec tam jeszcze zanim zmniejszyły się przepływy w rzece;

W wielu miejscach bobry nadal korzystają z sieci kanałów, którymi rozprowadzały wody przy wyższych stanach w Białej. Pomimo, że kanały są aktualnie w większości jedynie wilgotne, umożliwiają

¹ Głowaciński Z. (red.) 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa.

² Głowaciński Z. (red.) 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Suplement. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków

zwierzętom przemieszczanie się wśród turzycowisk i trzcinowisk w poszukiwaniu pożywienia na obrzeżach doliny. Obserwuje się też, że bobry pomimo zimowych warunków i pokrywy śnieżnej korzystają z zielonych pędów turzyc rosnących w sąsiedztwie koryta rzecznego.

Fot. 1 i 2. Niewielkie dopływy czystych wód ze źródeł pod zboczem doliny (lewe) i wysięków w wąwozach rozwiniętych w płacie lessowym w południowej części zlewni Białej (prawe) (fot. A. Tyc, 28.12.2021)

Fot. 3 i 4. Kanały bobrowe na terasie Białej (fot. A. Tyc; 28.12.2021 – lewe, 2.01.2022 – prawe)

Fot. 5 i 6. Strefa aktywnej działalności bobrów w ujściowym odcinku Białej – głębokie zakole (lewe) i załamany lód w miejscu ściągania gałęzi do wody (prawe) (fot. A. Tyc; 28.12.2021)

Fot. 7 i 8. Ślady aktywności bobrów w centralnej części doliny Białej (fot. M. Stobierski; 28.12.2021)

Fot. 9 i 10. Zakole Białej w ujściowym odcinku doliny ze śladami ściągania gałęzi do spiętrzonej części koryta (lewe) i ślady żerowania bobrów na turzycy prosowej w środkowym odcinku doliny (prawe) (fot. A. Tyc; 2.01.2022 i 23.01.2022)

Fot. 11 i 12. Ślady żerowania bobrów na materiale dostarczonym im w ramach działań interwencyjnych w dolinie Białej (fot. A. Tyc; 9.01.2022)

Fot. 13 i 14. Podpiętrzone przez Białą Przemszą wody w ujściowym odcinku Białej (lewe) i ujście Białej do Białej Przemszy (prawe) (fot. A. Tyc; 2.01.2022)

W zupełnie innej sytuacji ekologicznej po zaprzestaniu odprowadzania wód dołowych znalazła się dolina rzeki Sztoły. Tu, z powodu infiltracji wód w piaszczyste podłoże drenowane przez głębokie wyrobiska piasków, koryto rzeki wyschło na znacznym odcinku. Sztoła, po zatrzymaniu zrzutu wód dołowych 4 stycznia 2022 jest zasilana wodami Witeradówki, płynącymi do Sztoły korytem Baby. Przepływ utrzymuje się w tej rzece jedynie na krótkim odcinku na terenie Bukowna. Po włączeniu w połowie stycznia zasilania stawów w Leśnym Dworze wodami kierowanymi tam rurociągiem Sztoła płynie nieco dalej, ale poniżej mostu kolejowego i ul. Bukowskiej wsiąka w podłoże i dalej koryto jest już suche aż do ujścia.

W przypadku Sztoły bobry funkcjonowały w dolinie, tworząc liczne kanały i rozlewiska w jej najszerszej części, pomagając się jej uszczelnić poprzez rozprowadzanie i strącanie na dnie niesionej przez wodę zawiesiny ilastej. Obserwowane ślady aktywności bobrów powyżej tego odcinka były efektem żerowania pojedynczych osobników migrujących wzdłuż doliny w poszukiwaniu nowych siedlisk. Z uwagi na charakter zbiorowisk leśnych otaczających dolinę Sztoły, złożonych głównie z monokultur sosnowych z niewielkim udziałem dęba, jedynie wspomniana szeroka część doliny poniżej mostu drogi Cesarskiego Gościńca, aż do Ryszki była zasiedlona na stałe przez rodziny bobrowe. Mając na uwadze skromną bazę pokarmową poza turzycowiskami i drobnymi zakrzewieniami w samej dolinie i nie mając dokładnych przesłanek dotyczących tego kiedy nastąpi faktyczny zanik wody w korycie rzeki przeprowadzono akcję dostarczenia bobrom gałęzi i konarów osiki i wierzby. Była ona na dużo mniejsza skalę niż w dolinie Białej, a biomasa została spławiona w głąb doliny, w rejon zasiedlony przez rodziny

bobrów. Akcja ta miała na celu zabezpieczenie zwierząt na wypadek silnych mrozów i dużych opadów śniegu, które towarzyszyłyby zanikowi przepływu i utrudniły migrację bobrów za wodą. Po zmniejszeniu się przepływu w rzece w drugiej połowie grudnia 2021 r. bobry intensywnie wykorzystywały dostarczoną biomasę i podjęły próby budowania tam na korycie Sztoły.

Z uwagi na ucieczkę wód w piaszczyste podłoże, już w krótkim czasie po zaprzestaniu zrzutu wód Sztoła w tej części doliny wyschła, co w efekcie zmusiło bobry do podjęcia migracji do Białej Przemszy. Bobry rozpoczęły przemieszczanie się w dół doliny już pierwszej nocy po ustąpieniu przepływu w strefie ich siedliska. Zostało to zarejestrowane na zainstalowanych w tej części doliny fotopułapkach, jak również na podstawie obserwacji śladów aktywności bobrów bezpośrednio w terenie prowadzonych w pierwszej dekadzie stycznia niemal codziennie. W dniu 7 stycznia 2022 kontrolowany był pod tym kątem ujściowy odcinek rzeki, po zgłoszeniu przez mieszkańca Bukowna obserwacji bobra ukrywającego się w rurze przepustu drogi łączącej dwie części wyrobisk piasku. Od zgłoszenia do wizyty kontrolnej bóbbr przeniósł się już do Białej Przemszy. Tak więc populacja bobrów ze Sztoły zasiliła populację zasiedlającą dolinę Białej Przemszy. Jednym z istotnych elementów, który w sytuacji braku możliwości utrzymania stałego przepływu w Sztole po zaprzestaniu odwadniania kopalń ZGH „Bolesław” S.A., miał paradoksalnie pozytywne znaczenie dla populacji bobra było zatrzymanie przepływu na początku stycznia, czyli jeszcze przed ich okresem rozrodczym. Postulowane przez część przyrodników utrzymanie przepływów jeszcze przez kilka miesięcy, aż do wiosny mogłoby przynieść straty w populacji tego ssaka.

W trakcie odłowów ryb w Babie w dniu 4 stycznia 2022 obserwowany był jeden osobnik bobra penetrującego ten ciek.

Fot. 15 i 16. Zgryzione przez bobry gałęzie wierzby dostarczone w ramach działań interwencyjnych, Sztoła poniżej mostu na drodze Cesarskiego Gościńca (fot. A. Tyc; 3.01.2022)

Fot. 17 i 18. Ślady żerowania bobrów na materiale dostarczonym do doliny Sztoły, grubsze gałęzie i fragmenty pni osiki i wierzby, które spłynęły w głąb rozszerzonej części doliny (fot. A. Tyc; 3.01.2022)

Fot. 19 i 20. Sztoła powyżej (lewe) i poniżej (prawe) mostu drogi do Biskupiego Boru, gdzie w pierwszych dniach po zatrzymaniu dopływu wód dołowych rzeka kończyła swój bieg (fot. A. Tyc; 9.01.2022)

Fot. 21 i 22. Zastoiska wody w korycie Sztoły w części pozbawionej przepływu po zaprzestaniu zrzutu wód dołowych (fot. A. Czylok – lewe i M. Stobierski – prawe; 7.01.2022)

Fot. 23 i 24. Ślady aktywności bobrów w rozszerzonym odcinku doliny Sztoły zarejestrowane w kilka dni po zaniku przepływu w Sztole (lewe) oraz na trasie ich migracji w dół doliny (prawe) (fot. A. Tyc; 9.01.2022)

Fot. 25 i 26. Ślady przemieszczania się bobrów w dół doliny Sztoły do Białej Przemszy (fot. A. Tyc – lewe i M. Stobierski – prawe; 9.01.2022 i 7.01.2022)

Fot. 27 i 28. Fragment doliny Sztoły w okolicach Ryszki po zaniku przepływu (fot. M. Stobierski; 7.01.2022)

Ad. 3.

Monitoring przyrodniczy obejmujący obserwacje oraz ocenę zmian zachodzących na wybranych odcinkach dolin Białej i Sztoły położonych poniżej miejsca zrzutu wód dołowych Kopalni „Olkusz-Pomorzan” jest prowadzony systematycznie. Biorąc pod uwagę okres spoczynku w przyrodzie, na który przypadło zaprzestanie odprowadzania wód dołowych do tych rzek, szczególną uwagę zwracano na zachowanie się płazów. Dodatkowym motywem do szczegółowego monitorowania tej grupy zwierząt stały się doniesienia w mediach społecznościowych o, jakoby, katastrofalnej sytuacji płazów po zaniku przepływu w dolinie Sztoły. Media obieły fotografie żab, które zostały uratowane przed niechybną zagładą z powodu działań ZGH „Bolesław” S.A. Należy, w tym miejscu podkreślić fakt, że nagłośnione zagrożenie było wywołane przez samych nagłaśniających tę sprawę w mediach. Żaby, które były prezentowane w mediach, wyciągane na lód czy wręcz sugerowane, że są nieżywe, próbowały przetrwać zanik wód w Sztole w wypełnionym mułem zagłębieniu przy budowanej przez bobry tamie i ich opuszczonej norze. To dość charakterystyczne miejsce, które zostało uwiecznione na zdjęciach i filmie dostępnym w mediach społecznościowych, znajduje się w pobliżu mostu Cesarskiego Gościńca. W tym samym miejscu obserwowane były przez nas żaby brunatne jeszcze przed zanikiem wody w korycie, ale również później po dacie doniesień medialnych. Omawiana część koryta Sztoły leży w bezpośrednim sąsiedztwie niewielkiego zbiornika położonego na terasie rzeki, którego oskarżający o zagładę płazów zapewne nie zauważyli. Zbiornik, pomimo wyschnięcia koryta jest wypełniony wodą (zmniejszył się jego zasięg) i ma szansę przetrwać przynajmniej do wiosny. Jest on zasadniczym miejscem zimowania żab z grupy brunatnych w tej części doliny, tam były one obserwowane przez cały okres przed zamrożeniem wody. Pojedyncze osobniki, które zostały stwierdzone zarówno przez nas jak i interweniujących w mediach zostały w korycie rzeki i próbowały zagrzebać się w mule by tam przetrwać okres zimowy. Niestety, wyciągnięte z mokrego mułu w mroźny dzień straciły tę szansę. Do dziś epatują postronnych oglądających galerię fanpage’u „Zielony Ring Przemszy”.

W końcu grudnia 2021 i przez cały styczeń 2022 w dolinie Sztoły i Białej prowadzony był monitoring płazów. W Białej obserwowane są pojedyncze żaby z grupy brunatnych, aktywne głównie w okresach bezśnieżnych i bezmroźnych. Z kolei w Sztole pojedyncze żaby z tej grupy były obserwowane głównie w okresie poprzedzającym zanik przepływu w środkowej i dolnej części doliny. Trafiły się one również w trakcie odłowów ryb w kasarkach wędkarzy. Wraz ze spadkiem ilości przepływającej wody, z czym związany był również spadek temperatury wody w rzece, obserwacje stały się incydentalne. Żaby w większości zdołały się ukryć w materii organicznej i mule na sąsiadujących z rzeką zastoiskach wody. Po zaprzestaniu zrzutu wody 4 stycznia 2022 i wyschnięciu koryta rzeczno na znacznej długości wykonane zostały dwa przejścia korytem Sztoły dedykowane zarówno omówionym wcześniej obserwacjom migracji bobrów do Białej Przemszy, jak i przede wszystkim ewentualnej obecności

płazów w suchym łóżysku rzeki. W trakcie tych wizyt monitoringowych dokonano również przejścia, w dwóch turach, całego suchego odcinka Sztoły, aż do ujścia do Białej Przemszy. Nie obserwowano płazów, co może wynikać z jednej strony z naturalnego ich wycofania się do miejsc hibernacji w pozostałych wokół koryta niewielkich wilgotnych enklawach czy wręcz zbiornikach wodnych, z drugiej strony działalnością drapieżników penetrujących dno doliny. W dolinie obserwowane były jeszcze w okresie pełnego przepływu w rzece polujące lisy i czaple. Aktywność tych drapieżników była też rejestrowana na fotopułapkach.

Niezależnie od opisanej, incydentalnej sytuacji z jednego miejsca w korycie Sztoły, można stwierdzić, że w dolinie Sztoły płazy zimują w zamrożonych aktualnie niewielkich zbiornikach i rozlewiskach wypełnionych wodą. Woda utrzymała się w nich dzięki warstwie iłó w pochodzących z zawiesiny niesionej przez rzekę w okresie pełnego przepływu, strącanej dzięki działalności bobrów w tworzonych przez nie zastoiskach. Płazy powinny przetrwać w nich do wiosny, a wtedy trzeba będzie podjąć akcję przesiedlenia ich na odpowiednie siedliska poza doliną Sztoły. Akcja musi być odpowiednio przygotowana i profesjonalnie przeprowadzona na podstawie decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Katowicach. To w decyzji RDOŚ znajdują się lokalizacje, gdzie należy płazy przesiedlić. Nie można dopuścić do podobnych sytuacji jak opisana powyżej z początku stycznia tego roku, kiedy działając nierozważnie, rozpowszechniając przy okazji nieprawdziwe informacje, faktycznie dopuszczono się łamania prawa ochrony przyrody.

Fot. 29 i 30. Lokalizacja zamulonego i wilgotnego zagłębienia przy tamie bobrowej – miejsce próby hibernacji żab z grupy brunatnych, zakłócone interwencją nagłośnioną w mediach społecznościowych (lewe) oraz zanikające zastoisko wody w korycie Sztoły (prawe) (fot. A. Tyc; 9.01.2022)

Fot. 31 i 32. Jeden ze zbiorników wody na terasie zalewowej Sztoły (w sąsiedztwie wyschniętego koryta rzeki), potencjalne miejsce dla przezimowania płazów w dolinie (fot. A. Tyc; 9.01.2022)

Fot. 33 i 34. Jedna z licznych rejestracji na fotopułapce lisa penetrującego brzegi, a później również dno koryta Sztoły (lewe) oraz ślady lisa i czapli (była również rejestrowana na fotopułapkach) w wyschniętym korycie rzeki (prawe) (fot. A. Tyc; 9.01.2022)

Podsumowując ten niezwykle trudny okres, związany bezpośrednio z momentem zaprzestania zrzutu wód dołowych do Białej i Sztoły należy podkreślić, że podjęte działania interwencyjne ograniczyły znacząco skutki ekologiczne tego procesu. O ich skuteczności świadczyć może brak odnotowanych w korytach tych rzek szczątków martwych ryb, płazów czy bobrów, które mogły być pierwszymi ofiarami zmniejszenia lub zaniku wód płynących. Ryby zostały sprawnie przesiedlone do Białej Przemszy, bobry ze Sztoły same przeniosły się do tej rzeki, a rodziny bobrowe w Białej jak do tej pory pozostały w swoim siedlisku. Płazy, choć incydentalnie mogły je zgubić zmiany reżimu termicznego rzek (przez dziesięciolecia część żab zimowała bezpośrednio w korycie rzecznej), znalazły bezpieczne miejsce hibernacji i problem z ich przesiedleniem z doliny Sztoły może się pojawić przed okresem rozrodczym na wiosnę. Jak do tej pory odwodnione koryta rzeczne, głównie w okolicy mostów i łatwo dostępnych brzegów, odsłoniły kości martwych zwierząt prawdopodobnie utylizowanych w wartkim nurcie wód pochodzących z odwadniania kopalń.

Jakkolwiek, kanały i wybetonowane koryta rzeczne można oczyścić nie tylko ze szczątków zwierząt, ale i wyrzuconych do nich śmieci motoryzacyjnych i gospodarczych, akcją sprzątnięcia koryta Sztoły i Białej należy zaplanować na okres wczesnej wiosny, kiedy zakończy się hibernacja płazów. Mogą one wykorzystywać do przezimowania muł zgromadzony wokół wyrzuconych do koryta opon, fragmentów mebli a nawet pojemników plastikowych. W przypadku Białej, planując prace związane z usunięciem śmieci, należy uwzględnić niebezpieczeństwo uruchomienia zanieczyszczeń zakumulowanych w osadach dennych, w których zagrzebane są większe odpady. Generalnie, sprzątnięcie obu dolin rzecznych musi uwzględniać interes przyrodniczy. Ważnym aspektem poprawy stanu ekologicznego Białej jest poprawienie jakości wód zrzucanych do tej rzeki przez oczyszczalnię ścieków w Olkuszu i Bolesławiu. Wody te niosą dużo biogenów, które w obecnym stanie stresu w ekosystemie wywołanego zmianą przepływów mogą stanowić zagrożenie.

Katowice – Sosnowiec, 30.01.2022

Andrzej Czyłok, Andrzej Tyc